

List opatření

Název opatření:	Průzkumný monitoring	ID	HVL220501
Vliv:	Neznámý	Typ LO	B
Typ opatření:	Zjištění příčiny nedosažení dobrého stavu nebo potenciálu	DP	HVL

Popis současného stavu

V celé řadě vodních útvarů nejsou dosaženy cíle bez toho, aby byl přesně určen důvod, respektive vliv způsobující toto nedosažení. Je zřejmé, že správná identifikace vlivů je první nutný krok na cestě k jeho odstranění. Znečištění může být obecně způsobeno bodovým zdrojem, plošným zdrojem, atmosférickou depozicí nebo může jít o přirozené koncentrace odpovídající typově specifickým podmínkám vodního útvaru. Pro seznam vodních útvarů a k nim specifikovaných ukazatelů uvedených v příloze k tomuto listu opatření je potřeba určit zdroj znečištění (dopátrat hlavní vliv) aplikací průzkumného monitoringu.

Návrh opatření

Návrh opatření lze rozdělit na dvě základní skupiny. Tou druhou se rozumí biologické složky, v té první je vše ostatní.

První skupina:

V případě vodních útvarů, které nejsou zcela vrchními, je nejprve nutné vyloučit vliv přítoku z horního vodního útvaru. Pokud se daný ukazatel v horním vodním útvaru nemonitoruje, je potřeba zavést v něm jednorázový monitoring s cílem potvrdit nebo vyvrátit překročení ukazatele i v horním vodním útvaru. Tímto způsobem musí být monitoring proveden až k pramennému vodnímu útvaru, nebo k vodnímu útvaru, ve kterém se již ukazatel nevyskytuje v koncentracích překračujících NEK. Rostoucí koncentrace potvrzuje blížící se zdroj řešené látky.

Po lokalizaci zdrojového vodního útvaru, je podobným způsobem, tedy od závěrového profilu nahoru, prováděn monitoring na přítocích páteřního vodního útvaru s cílem určit úsek vodního toku - zdrojovou lokalitu přispívající znečištěním (sledovaný ukazatel). V lokalizovaném úseku je pak proveden terénní průzkum s cílem lokalizovat samotný zdroj (městskou ČOV, průmyslovou ČOV, volnou výust', meliorační drén, skládku, hnůj a jiné. Jako podklad terénního průzkumu je nutný seznam vydaných povolení k vypouštění řešené látky od vodoprávního úřadu. V případě, že monitoring potvrzuje plošný přírůstek látky, je třeba zaměřit se na podklady ČHMÚ. Příčina pak může spočívat v atmosférické depozici nebo v přirozeném pozadí. U atmosférické depozice lze část látek dohledat na webových stránkách ČHMÚ v kategorii ovzduší. Jsou tu jednotlivé ročenky, údaje o překročení imisních limitů, grafy a tabulky i aktuální stav ovzduší včetně monitorovaných dat. Pokud zde příslušná látka není, je třeba zjistit, zda se může vázat na prachové částice a z jejich stavu odvodit význam atmosférické depozice v místě řešení. Pokud ani to nelze, pak zbývá zadat studii zaměřenou na plošnou depozici látky v půdě pocházející z atmosféry. Před tímto krokem by měl být vyvrácen možný vliv podloží.

Pro získání informací o plošných koncentracích ve vodě je dobrý využít atlas chemismu povrchových vod ČR. Jako další podklad se doporučuje využít stránky ČHMÚ – monitoring koncentrací látek v podzemních vodách.

V případě, že řešená látka může mít původ spíše v přirozeném pozadí než depozicí z atmosféry, aplikuje se další postup podle opatření „Zjišťovací studie přirozeného pozadí“. Největším problémem jsou látky, které mohou být způsobeny oběma příčinami. To může být například dusičnanový dusík, který může mít ještě další původ v zemědělství.

U antropogenních látek to máme jednodušší, zde to nemůže být pozadím. V tomto případě je třeba zaměřit se na hledání podle typu látky a její specifikace, užívání, producentů a jiných informací. Hledání by nemělo být jednostranné (např. u pesticidů jen zemědělství), ale prověřit veškeré možné zdroje (v případě pesticidů například liniové stavby – silnice, železnice, dešťové nádrže, odvodňovací stavby, golfová hřiště a v neposlední řadě i ošetřování lesních porostů).

Druhá skupina:

U biologických složek se příčina hledá složitěji. Zde se musí posoudit stav hydromorfologie a i celkové jakosti vody ve vodním útvaru. Pokud není přehled o všech parametrech, které mohou mít na biologii negativní vliv, je třeba ho provést byť jen jednorázově společně s odebráním vzorků pro biologii. Pokud jsou oba tyto vlivy v pořádku a stav dle zkušených biologů se zdá být vyhovující (dobrý – mírně zhoršený od referenčních podmínek), pak je třeba přehodnotit limity pro dobrý stav. Pokud je některá z látek nevyhovující z důvodu přirozeného pozadí, pak je třeba stanovit méně přísné cíle pro biologické složky v daném vodním útvaru. Pokud látka není z pozadí, pak je třeba nejprve vyřešit tuto látku a aplikovat výjimku technické neproveditelnosti. Pokud bude ve výhledu na látku aplikována výjimka méně přísné cíle, pak se obdobně stanoví i pro biologické složky.

Průzkumný monitoring je navržen v těchto vodních útvarech a na uvedené ukazatele hodnocení stavu:

ID VÚ	Název vodního útvaru	Ukazatel
HVL_0180	Jílecký potok od pramene po ústí do toku Vltava	rtuť a její sloučeniny - rozpuštěná
HVL_0250	Kamenice od pramene po ústí do Malše	teplota vody
HVL_0280	Černá od státní hranice po ústí do toku Malše	teplota vody
HVL_0290	Malše od toku Černá po vzdutí nádrže Římov	benzo[a]pyren
HVL_0290	Malše od toku Černá po vzdutí nádrže Římov	benzo[b]fluoranthén
HVL_0290	Malše od toku Černá po vzdutí nádrže Římov	benzo[ghi]perylene
HVL_0290	Malše od toku Černá po vzdutí nádrže Římov	benzo[k]fluoranthén
HVL_0340	Stropnice od toku Veveřský potok po Žárský potok	benzo[a]pyren
HVL_0340	Stropnice od toku Veveřský potok po Žárský potok	benzo[b]fluoranthén
HVL_0340	Stropnice od toku Veveřský potok po Žárský potok	benzo[ghi]perylene
HVL_0340	Stropnice od toku Veveřský potok po Žárský potok	benzo[k]fluoranthén
HVL_0360	Stropnice od toku Žárský potok po ústí do Malše	benzo[a]pyren
HVL_0360	Stropnice od toku Žárský potok po ústí do Malše	benzo[b]fluoranthén
HVL_0360	Stropnice od toku Žárský potok po ústí do Malše	benzo[ghi]perylene
HVL_0360	Stropnice od toku Žárský potok po ústí do Malše	benzo[k]fluoranthén
HVL_0370	Malše od Stropnice po ústí do toku Vltava	benzo[ghi]perylene
HVL_0380	Dehtářský potok od pramene po vzdutí rybníka Dehtář	teplota vody
HVL_0430	Bezdrevský potok od toku Olešník (Svatopluk) po vzdutí rybníka Bezdrev	teplota vody
HVL_0560	Vodoteč I od státní hranice po soutok s tokem Koštěnický (Kačležský) potok	teplota vody
HVL_0610	Prostřední stoka od počátku po vzdutí rybníka Rožmberk, včetně toku Spolský potok od hráze rybníka Svět	teplota vody
HVL_0700	Žirovnice od pramene po Počátecký potok	teplota vody
HVL_0710	Počátecký potok od pramene po ústí do Žirovnice	teplota vody
HVL_0740	Hamerský potok od pramene po Studenský potok	teplota vody
HVL_0750	Studenský potok od pramene po ústí do toku Hamerský potok	benzo[a]antracen
HVL_0750	Studenský potok od pramene po ústí do toku Hamerský potok	benzo[a]pyren
HVL_0750	Studenský potok od pramene po ústí do toku Hamerský potok	benzo[b]fluoranthén
HVL_0750	Studenský potok od pramene po ústí do toku Hamerský potok	benzo[ghi]perylene
HVL_0750	Studenský potok od pramene po ústí do toku Hamerský potok	benzo[k]fluoranthén
HVL_0750	Studenský potok od pramene po ústí do toku Hamerský potok	teplota vody
HVL_0840	Řečice od pramene po ústí do toku Nežárka	teplota vody
HVL_0860	Bechyňský potok od pramene po ústí do Lužnice	teplota vody
HVL_0890	Černovický potok od pramene po ústí do Lužnice	teplota vody
HVL_0900	Borecký potok od pramene po ústí do Lužnice	teplota vody
HVL_0940	Chotovinský potok od toku Chýnovský potok po ústí do Lužnice	teplota vody
HVL_0950	Lužnice od toku Nežárka po Košínský potok	teplota vody
HVL_0960	Košínský potok od pramene po ústí do Lužnice	teplota vody

HVL_0980	Milevský potok od pramene po ústí do toku Smutná	benzo[b]fluoranthén
HVL_0980	Milevský potok od pramene po ústí do toku Smutná	benzo[ghi]perýlen
HVL_0980	Milevský potok od pramene po ústí do toku Smutná	benzo[k]fluoranthén
HVL_0980	Milevský potok od pramene po ústí do toku Smutná	rtuť a její sloučeniny - rozpuštěná
HVL_0990	Smutná od toku Milevský potok po ústí do Lužnice	arsen
HVL_1010	Lužnice od toku Košínský potok po vzdutí nádrže Kořensko	rtuť a její sloučeniny - rozpuštěná
HVL_1300	Řepický potok od pramene po ústí do toku Otava	teplota vody
HVL_1470	Lomnice od toku Hradištský potok po vzdutí nádrže Orlík II	teplota vody
HVL_1510	Skalice od toku Hrádecký (Ostrovský) potok po ústí do Lomnice	teplota vody
HVL_2410	Otava od Blanice po vzdutí nádrže Orlík II	rtuť a její sloučeniny - rozpuštěná
HVL_2540	Košťenický (Kačležský) potok od pramene po vzdutí rybníka Kačležský	teplota vody
HVL_2640	Košťenický (Kačležský) potok od hráze rybníka Kačležský po vzdutí rybníka Staňkovský	teplota vody

Časový harmonogram a předpokládané náklady na realizaci opatření

Zajistí: správci povodí

Časová náročnost pro vodní útvar: zajištění podkladů 1 měsíc, terénní průzkum s odběry a vyhodnocením 3 měsíce

Časová náročnost se odvíjí podle toho, zda se bude průzkumný monitoring provádět pro více útvarů a látek najednou, nebo se bude provádět postupně.

Náklady: 960 000 Kč

Provedení průzkumného monitoringu a určení zdroje znečištění řešenou látkou bude zpracováno do 31.12.2019.